

Memòria 2017

Cultura i educació per a la transformació social

El 2017 ha estat un any de mirada interna, de posar en valor el llegat de la Fundació i de rellegir la societat catalana. Com pot donar resposta, una Fundació com la nostra, als reptes actuals i fer-ho des de la cultura?

Lluís Carulla ho va tenir ben clar l'any 1973 quan va crear la Fundació, una eina al servei de la cultura més vigent que mai. Entenem la cultura com quelcom intrínsec a cadascú de nosaltres i indispensable per seguir construint una societat oberta, cohesionada i generadora d'oportunitats.

El 2017 ens ha permès tornar a dibuixar la nostra activitat i esdevenir catalitzadors d'aquests canvis: impulsant i connectant projectes des de la cultura i l'educació.

Per exemple, hem enfocat el Premi Lluís Carulla cap a projectes culturals transformadors. Estem convençuts que la cultura, les arts, etc., produeixen un benestar tant intern com extern, sobretot quan n'esdevenim subjectes actius, és a dir, quan s'estimula la participació.

Els Premis Baldiri Reixac representen 40 anys de suport a l'escola catalana i una embranzida per seguir teixint una escola cohesionada, inclusiva i que faciliti l'aprenentatge de les noves competències dels ciutadans del futur. Reconeixent bons projectes, però sobretot incentivant la creació de noves iniciatives.

És mitjançant l'exemple de persones extraordinàries que construeixen, dia a dia i des de l'anonimat, i amb la complicitat de moltes persones del seu voltant, que millora la societat en què vivim. Històries de vida de persones que, gràcies a la seva vocació de servei, contribueixen a que Catalunya cultivi generacions actives, crítiques i transformadores. Reconeixem aquestes vocacions amb els Premis d'Actuació Cívica. Dit això, no vull convertir aquesta presentació en un repàs del que hem fet el 2017, però deixeu-me destacar la celebració dels 50 anys de Nades, la publicació i presentació del Llibre de Meravelles, de Ramon Llull, i l'exposició Rusiñol i Casas, per Catalunya en carro (1889-1892), com a activitats destacades de la Fundació, l'Editorial Barcino i el Museu de la Vida Rural.

El 2017 ha estat també un any de relleu a la presidència de la Fundació. Joaquim Coello Brufau ha donat pas a Nicolau Brossa Carulla.

Us convidem a reviure l'activitat que hem dut a terme el 2017 a través de les pàgines d'aquesta memòria.

Nicolau Brossa, president
Marta Esteve, directora

PRESSUPOST 2017

Despeses

Museu de la Vida Rural	640.400 €
Editorial Barcino	478.500 €
Premis	684.200 €
Col·laboracions amb altres entitats	95.000 €
Recerques	276.600 €

Total despeses 2.174.700 €

Ingressos

Aportacions dels micromecenases als Premis Baldiri Reixac	73.800 €
Altres aportacions	110.000 €
Entrades i botiga del Museu de la Vida Rural	54.700 €
Vendes de l'Editorial Barcino	46.200 €
Subvencions al Museu i l'Editorial	40.500 €
Donació del grup empresarial Agrolimen	1.849.500 €

Total ingresos 2.174.700 €

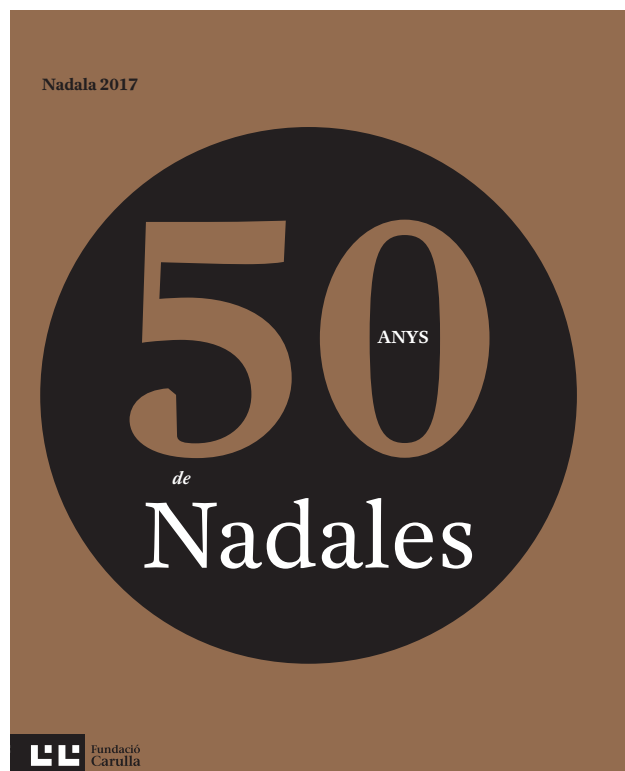
Patronat:

Nicolau Brossa Carulla (president), Lluís Carulla, Mariona Carulla, Artur Carulla, Jordi Carulla Ruiz, Guillem Usandizaga, Diana Roig, Mireia Tomàs, Joaquim Coello Brufau, Joaquim Triadú, Marta Esteve (secretària no patrona)

50 anys de Nadales

L'any 2017 va finalitzar amb la celebració d'una efemèride molt significativa per a la Fundació: els 50 anys de Nadales. Fa cinc dècades, Lluís Carulla i Maria Font van transformar la felicitació nadalenca que enviaven a les seves amistats i familiars en una publicació amb interès cultural. És el que coneixem avui dia com la Nadala de la Fundació Carulla, un producte cultural de prestigi, singular i innovador en la seva concepció. Des d'aleshores, centenars d'escriptors, historiadors i especialistes de renom hi han aportat reflexions sobre el país i la cultura. Les Nadales han esdevingut monografies de referència en el seu àmbit temàtic, i recullen 50 anys d'història, d'inquietuds i d'esperances de la societat catalana.

La Nadala és també una eina de micromecenatge, ja que els donatius de les persones que reben la publicació es destinen íntegrament als Premis Baldiri Reixac. Es tracta d'uns guardons educatius que premien, des de fa 40 anys, iniciatives educatives innovadores i compromeses amb l'escola catalana. Des de la instauració dels premis s'han reconegut més de 2.000 alumnes, 250 mestres i 500 escoles gràcies a les aportacions dels lectors de la Nadala.

La Nadala número 50

La Nadala del cinquantè aniversari es va presentar el 18 de desembre al Born Centre de Cultura i Memòria de Barcelona. Es tracta d'un número especial que explica la història de la publicació i la seva vinculació amb el micromecenatge dels Premis Baldiri Reixac. Fa un repàs dels canvis històrics produïts

a Catalunya i al món durant el darrer mig segle i obre una reflexió sobre el futur de la cultura al segle XXI. Els autors de la Nadala número 50 són els següents: Julià Guillamon, Jordi Pardo, Josep M. Muñoz, Joan B. Culla i Bernat Puigtobella.

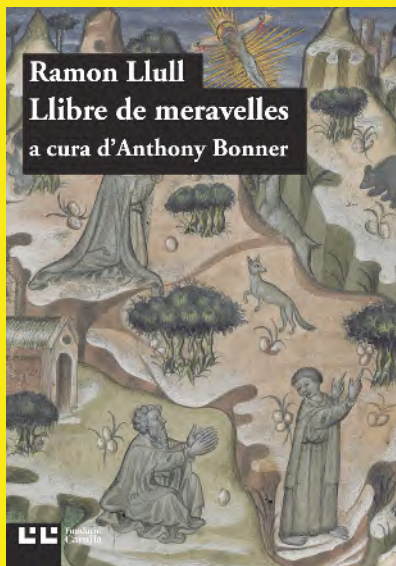
L'acte, conduït pel periodista Ramon Pellicer, va servir per fer públic el relleu a la presidència de la Fundació, que va passar de mans de Joaquim Coello a Nicolau Brossa. Marta Esteve, directora de la Fundació, va resumir l'essència de la Nadala amb la frase següent: «Una Nadala que era més que una Nadala. Una felicitació de Nadal vestida amb cultura, o millor: cultura vestida de felicitació de Nadal. Una eina de micromecenatge per millorar l'educació».

Editorial Barcino

Novetats Editorial Barcino

Llibre d'amic i amat, de Ramon Llull, per Sebastià Alzamora. Tast de Clàssics

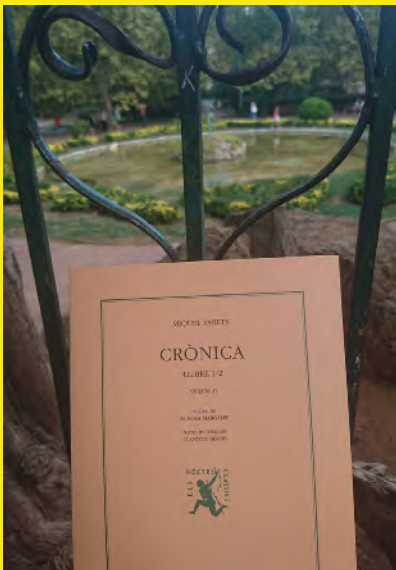
L'Editorial Barcino ha publicat el *Llibre d'amic e amat*, un dels textos místics més importants de la literatura europea, en català actual en versió de Sebastià Alzamora dins la col·lecció *Tast de Clàssics*. *El Llibre* és la culminació de l'Any Llull, que cloem amb l'obra més coneguda de Ramon Llull i una de les més estimades pel públic. *El Llibre d'amic e amat* forma part d'una obra més extensa, el *Romanç d'Evast e Blaquerna*, al final del qual el papa Blaquerna es retira a la vida ermitana i escriu aquesta compilació de versicles al·legòrics. Hi relata el procés d'unió entre el fidel cristià i Déu.

Llibre de Meravelles, de Ramon Llull, Biblioteca Barcino

En la darrera novetat de la col·lecció *Biblioteca Barcino*, el protagonista és Fèlix, enviat pel seu pare a recórrer el món per observar l'actitud dels homes, que no actuen com correspondria. La meravella, és a dir, la sorpresa adolorida que sent en constatar el capgirament de l'ordre del món, és el motor que genera la recerca intel·lectual de Fèlix, que s'interessa per tot allò que no entén i en demana raó a diversos savis. L'obra ofereix una àmplia visió sobre la comprensió medieval del món. Inclou el famós *Llibre de les bèsties*, que no parla pròpiament d'animals, sinó dels aspectes més foscos de la política humana.

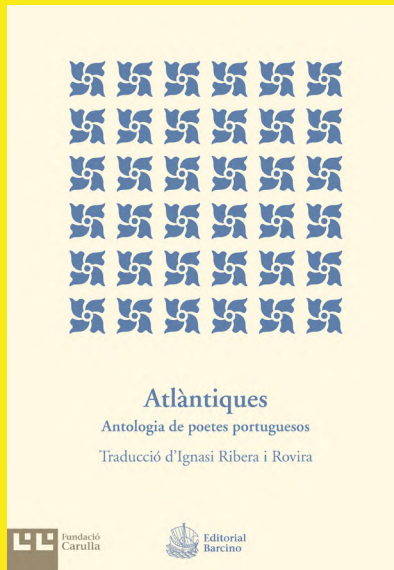
Sòfocles Antígona i Electra, traducció de Carles Riba, Biblioteca Històrica de la Traducció Catalana

El 1920, un jove Carles Riba va publicar dues tragèdies de Sòfocles en una traducció que representava un salt de gegant en la història de les versions catalanes de drames grecs. Reeditem el volum en facsimil a la col·lecció de *Traduccions Històriques*, que aplega els dos protagonistes femenins més memorables del dramaturg, Antígona i Electra, dues dones que s'enfronten al cap de la seva família per fidelitat a la justícia. En les traduccions de Riba, que oferim ara amb un estudi introductor de Raül Garrigasait, aquestes tragèdies encara ressonen amb tots els matisos del seu noble desplegament, amb tota la brutalitat dels seus xocs d'idees i de passions.

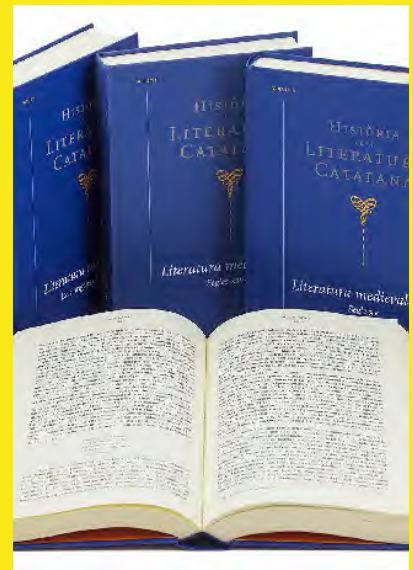
Crònica (vol. II), de Miquel Parets,
Els Nostres Clàssics

Després de sis anys del primer volum, la feina filològica ha arribat a bon port i la Barcino publica el segon volum de la *Crònica* de Miquel Parets. El dietari d'aquest artesà barceloní és considerat una de les millors narracions populars de la Catalunya moderna, per la condició de menestral de l'autor i per la densitat narrativa i informativa que té el llibre. Si bé els dos grans temes de la crònica són la Guerra dels Segadors i la pesta de 1651 a Barcelona, també recull les ben diverses facetes de la vida barcelonina de l'època: festes en honor del rei, processos inquisitorials, períodes de fam a causa de les grans sequeres, pregàries per demanar pluja, la sentida mort de Pau Claris, les penúries de la Barcelona assetjada i les intrigues i traïcions pròpies de l'època. El segon volum s'inicia en plena Guerra dels Segadors, el gener de 1641, quan es va proclamar comte de Barcelona el rei francès, Lluís XIII, amb l'objectiu d'obtenir el seu suport contra la monarquia hispànica, de la qual el Principat s'havia independitzat; i arriba fins a la victòria francocatalana sobre Balaguer de 1645.

Atlàntiques
Antologia de poetes portuguesos.
Traducció d'Ignasi Ribera i Rovira

L'antologia *Atlàntiques* (1913) és una de les fites més importants en les relacions contemporànies entre les literatures portuguesa i catalana. Ignasi Ribera hi va concentrar tota la riquesa de la lírica portuguesa a partir del Romanticisme i, a més, hi va proposar un moviment nou: l'enyorantisme, que, en plena lluita entre models literaris, polítics i culturals, podia superar les propostes noucentistes i oferir un model que mobilitzés les energies catalanes regeneradores. Aquesta reedició, acompanyada d'un estudi introductor del professor Víctor Martínez-Gil, ens mostra, des de dintre, l'articulació d'una de les tradicions líriques més significatives d'Europa.

Història de la Literatura Catalana.
Volum IV. Renaixement, Barroc i Il·lustració.
Impulsat conjuntament amb Grup Enciclopèdia Catalana i l'Ajuntament de Barcelona

El 2017 ha arribat el quart volum de la primera història de la literatura catalana planificada i dissenyada des de l'inici com una obra col·lectiva i representativa del coneixement acadèmic actual de la matèria. L'obra entera, dirigida per Àlex Broch, recull i actualitza l'aportació bibliogràfica que el món acadèmic i els estudis històrics han generat al llarg d'aquests darrers trenta anys, amb la participació d'una setantena d'historiadors i investigadors de la literatura de totes les universitats de parla catalana. El quart volum, dirigit per Josep Solervicens, abasta els períodes del Renaixement, el barroc i la Il·lustració.

Visites guiades

Museu d'Història de Catalunya: «els Templers»

El 29 de maig els Amics d'Els Clàssics es van desplaçar al Museu d'Història per visitar, de manera exclusiva per als membres dels Amics, l'exposició "Templers. Guerra i religió a l'Europa de les Croades". La mostra, comissariada per l'historiador Ramon Sarobe, és la primera gran exposició a Catalunya dedicada a conèixer d'una manera rigorosa i atractiva qui eren realment els templers, i convida a reflexionar sobre la violència religiosa, una realitat que per desgràcia avui encara no està superada. Posteriorment, es van presentar dues de les novetats més destacades de Ramon Lull: el *Llibre de meravelles* i el *Romanç d'Evast e Blaquerna*. L'acte va representar la cloenda de l'Any Lull per part de l'Editorial Barcino.

Visita al Castell de Cardona i la Muntanya de la Sal

A l'octubre, els Amics es van desplaçar a Cardona per realitzar una sortida cultural per a adults i infants al conjunt monumental del Castell de Cardona i al Parc Cultural de la Muntanya de la Sal. Després de la visita teatralitzada al Castell, la Torre de la Minyona i el conjunt monumental de Cardona, es van desplaçar al Parc Cultural de la Muntanya de la Sal per fer-hi una visita guiada. El dinar va tenir lloc a Cardona, i un cop acabat l'àpat es va fer la presentació de les últimes publicacions de l'Editorial Barcino.

Nit de Lull a Palma: glosa i les novetats més recents

L'Editorial Barcino va organitzar al desembre un gran acte de presentació de les últimes novetats de Lull a Palma, a Mallorca, concretament al convent de Sant Francesc, on està enterrat el beat. Joan Santanach va

parlar de dues obres cabdals, el *Blaquerna* i el *Fèlix*, va fer un recorregut per les peripècies de Lull i va destacar la seva relació amb l'illa de Mallorca. Seguidament, una conversa entre Sebastià Alzamora i Santanach va apropar al públic la feina d'adaptació al català actual del *Llibre d'amic i amat*. El toc musical i artístic el van afegir els Glosadors de Mallorca, que van improvisar sobre Lull amb gran qualitat, sàtira, literatura i un toc festiu que va arrancar molts somriures i aplaudiments.

El Llibre d'amic i amat, a Sant Pau del Camp

El mes d'abril va tenir lloc la presentació del *Llibre d'amic i amat* al Monestir de Sant Pau del Camp, amb Joan Santanach, director editorial de Barcino, i Sebastià Alzamora, autor de l'adaptació. A l'acte, que es va fer a la capella de l'església, s'hi va glossar la figura de Ramon Lull i es va parlar del procés creatiu de l'obra al nombrós públic assistent. Tot seguit, els joves poetes barcelonins Guim Valls i Laia Carbonell, van protagonitzar una lectura dramatitzada d'alguns passatges del text. Els murs de monestir romànic van acollir un viatge a l'univers lul·lià, entre la mística, la passió i la raó, i amb una càrrega expressiva que va captivar el públic des del principi.

Parades de llibres

Sant Jordi

Els llibres de l'Editorial Barcino van ser presents un any més a la parada de Sant Jordi, al passeig de Gràcia. Enguany, la novetat va ser el fotocall 'Abraça els Clàssics', on grans i petits podien posar cara al drac i fer-se una foto. Molta gent va apropar-se a la parada a remenar entre les col·leccions i, especialment, entre les novetats. A més, els més petits van tenir el seu espai per pintar els personatges de la llegenda de Sant Jordi.

Setmana del Llibre en Català

El mes de setembre la Barcino té una cita ineludible, ja que La Setmana de Llibre en Català, que se celebra durant deu dies a l'avinguda de la Catedral, s'està convertint en l'espai anual amb més presència i ressò entre el públic lector en llengua catalana. Enguany, a banda de les samarretes de Ramon Llull, que segueixen sorprenent, les col·leccions amb més èxit va ser el Tast de Clàssics, que versiona obres en català actual, i l'emblemàtica Els Nostres Clàssics. El darrer dia de la fira es va presentar el segon volum de la Crònica, de Miquel Parets, la novetat de setembre d'aquesta col·lecció. L'àpat es va fer la presentació de les últimes publicacions de l'Editorial Barcino.

L'Ofici d'Educar de Catalunya Ràdio

L'Editorial Barcino segueix present a la nova temporada de L'ofici d'educar, el programa de Catalunya Ràdio que aposta per la reflexió de pares, mares i educadors per contribuir a fer un món millor des de l'educació. Dins la secció "La resposta està en els clàssics", cada setmana en Joan Santanach remena entre els textos

dels clàssics medievals catalans i n'extreu tot allò que pot servir per educar la canal·la, tot allò que encara és vigent i que, amb saviesa, és atemporal.

Més Barcino

La Disputa de l'ase amb l'Ara

Entre 1417 i 1418, fa sis-cents anys, Anselm Turmeda escrivia la Disputa de l'ase. Enguany, per commemorar l'aniversari, l'Editorial Barcino ha programat un seguit d'actes, el primer dels quals va ser la venda del llibre amb el Diari Ara durant un cap de setmana de novembre. Els lectors van trobar-se amb una sobrecoberta especial per a la nova edició, commemorativa de l'aniversari de l'escriptura del llibre, que podien comprar als quioscos. L'Any Turmeda s'allargarà fins al 2018.

Refresca els Clàssics

El 2017 va ser l'any que l'Editorial Barcino va obrir el magatzem als periodistes per mostrar-los 90 anys d'història i més de 900 títols publicats. L'objectiu de l'acció va ser posar en valor la contribució de l'editorial a la literatura catalana, en especial per la tasca de recuperar els clàssics medievals catalans, i alhora recuperar la vigència d'aquestes obres com a lectura per a l'estiu. És per això que vam batejar la visita al magatzem com Refresca els clàssics.

Premis Baldiri Reixac

Els Premis Baldiri Reixac reconeixen i estimulen iniciatives educatives que contribueixen a la construcció d'una escola catalana de qualitat. El 2017, els guardons van presentar la novetat dels premis d'estímul, adreçats a mestres i professors amb l'objectiu de promoure projectes innovadors inèdits. Han participat un total de 43 escoles, 51 mestres i professors i 178 alumnes.

L'edició XXXIX, corresponent al curs 2016 – 2017, va tenir una donació de 101.000 euros, repartits en nou premis a escoles, quatre a projectes de mestres i professors, i cinquanta a alumnes, a més del premi UOC d'Innovació.

Premis al projecte global d'escola

Aposten per projectes innovadors d'escoles, zones escolars rurals, instituts, centres de formació d'adults, centres universitaris de formació del professorat, escoles de música i escoles d'educació especial que hagin promogut la renovació pedagògica i hagin estat compromesos amb la llengua catalana. També reconeixen el paper del català com a expressió de pensament, d'intercomprensió de diversitat cultural i de comunicació per a la cooperació. El 2017 vam atorgar 9 premis de 4.000 euros als centres guanyadors.

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA. Puig-reig (Berguedà)
Un centre obert al municipi

COL LEGI ESCORIAL. Vic (Osona)
La idea de país i els valors com a eixos educatius

ESCOLA SADAKO. Vallcarca, Barcelona (Barcelonès)
La innovació com a motor de creixement

CENTRE D'EDUCACIÓ L'ESTEL. Balaguer (la Noguera)
Centre de referència comarcal d'educació especial

ESCOLA MANSUET. Collbató (Baix Llobregat)
Un model d'innovació integral i d'arrelament.

E. PEPA COLOMER. El Prat de Llobregat (Barcelonès)
Un projecte comú i compartit de treball en valors.

CEIP LLUÍS VIVES. Ontinyent, la Vall d'Albaida (País Valencià). Un projecte consolidat d'ensenyament en valencià

ZER LES SALINES. Escoles d'Agullana, Maçanet de Cabrenys, Boadella i Biure (Alt Empordà). Coneixent la comarca en profunditat

ESCOLA OCTAVIO PAZ. Navas, Barcelona (Barcelonès)
Referent a l'hora d'utilitzar el català com a llengua vehicular en un entorn on el 66 % de la població és d'origen immigrant

Premis d'estímul a mestres i professors

Hem premiat els mestres i professors que han fomentat la innovació pedagògica en la resolució dels reptes que planteja la realitat de l'aula, de l'aprenentatge i del conjunt de l'escola. Hem atorgat 4 beques dotades amb 4.000 euros cadascuna per a la concepció, el desenvolupament i l'aplicació d'una proposta didàctica referida a qualsevol nivell escolar, àrea d'aprenentatge o àmbit de coneixement, que contribueixi a resoldre un repte de l'escola d'avui. El 2017 es va canviar l'orientació global dels premis, ja que han passat de ser de reconeixement a ser d'estímul.

INSTRÒNIKS BAND. Luthiers d'instruments electrònics del segle XXI. Marc Sibila Vidal. Escola de Música Municipal Mestre Castella, de Navàs (Bages).

EL TALLER DEL MATERIAL GRAN. Mons nous interactius on els infants experimenten. David Altimir, Marta Bori, Gemma Clavero, Olga Mayans, Maite Pujol, Núria Roca, Maria Rovira, Ariadna Torras i Silvia Torres Moreno. Escola Les Pinediques, de Taradell (Osona).

LLUMS, CÀMERA I POESIA! UN PROJECTE DIDÀCTIC DE VÍDEOPOESIA A SECUNDÀRIA. Maridatge artístic entre poesia i tecnologia. Anna Riera i Pijoan. Institut de Gurb (Osona).

E2TRANSFOLI, EL PORTAFOLIS COM A EINA D'ENSENYAMENT-APRENENTATGE I AVALUACIÓ COMPETENCIAL. L'avaluació com a eina d'ensenyament competencial. Neus Heras, Xavier Cortina i Rafel Garcia. Institut Vall de Llémna, de Sant Gregori (Gironès).

PREMI UOC INNOVACIÓ: L'ESCOLA ES FA UNA SELFIE. Pel·lícules sobre el món de l'escola que ajuden a la reflexió. Ramon Breu Panyella. Escola Solc, de Barcelona (Barcelonès).

ZER LES SALINES. Escoles d'Agullana, Maçanet de Cabrenys, Boadella i Biure (Alt Empordà) Coneixent la comarca en profunditat

Premis a alumnes baldiritzats

Hem atorgat 50 premis a treballs escolars fets en català, creatius i compromesos, que utilitzen les TIC, tracten sobre qualsevol àrea de coneixement i han estat fets per alumnes d'ensenyament no universitari, sigui en equip o de forma individual. Els guanyadors han rebut una dotació econòmica de 900 euros per a materials adreçats a l'ensenyament o a llibres en català, en qualsevol format, que s'han destinats a l'escola en aquells casos en què el treball premiat l'ha realitzat el grup de classe. En cas dels premis de batxillerat i els premis de recerca de segon cicle d'ESO, l'import dels premis s'ha destinat als autors.

Jornada a Gandesa

El 21 d'octubre de 2017 vam fer la VI Jornada dels Premis Baldiri Reixac a l'Institut Terra Alta de Gandesa (Terres de l'Ebre). Va ser un entorn per compartir experiències mitjançant alguns dels treballs guardonats de l'edició 2016 – 2017 i també va servir per reconèixer la importància de l'escola i la tasca diària i compromesa dels professors.

Els projectes exposats es van dividir en funció de la temàtica. Al primer torn: aplicació didàctica de les TIC, creativitat i expressió lingüística, llengua, comunicació i integració, foment de l'ús de la llengua i, per últim, coneixement de l'entorn.

Al segon torn, els blocs temàtics van ser: projectes comunitaris i de ciutat, projectes de centre i experiències d'aula.

Les jornades dels Premis Baldiri Reixac són una xarxa d'aprenentatge on impulsar, reconèixer i construir una escola catalana de qualitat.

Convocatòria 2018

El popular actor Quim Masferrer és la imatge de la convocatòria dels 40ena edició dels Premis Baldiri Reixac. Els guardons arriben a aquest aniversari més vius i necessaris que mai. Durant tot aquest temps, hem reconegut l'excel·lència pedagògica dels professors i les escoles capdavanteres i hem apostat per una escola de qualitat on el català és la llengua comuna des de la qual aprenem i promovem la resta de llengües i enfortim la cohesió social.

Per primera vegada hem creat un web monogràfic (www.impulsemelsbaldiri.cat) i hem fet un esforç de comunicació amb falques de ràdio i vídeos per tal d'ampliar l'abast dels premis:

VOLS SER UNA ESCOLA BR?

12 premis de 3.000 euros als millors projectes de centre

Apostem per projectes transversals d'escola que promoguin la renovació pedagògica i que estiguin compromesos amb la llengua catalana i la fomentin com a expressió de pensament, d'intercomprensió de la diversitat cultural i de comunicació per a la cooperació.

Premi UOC d'Innovació

Entre totes les propostes presentades a la categoria de projectes de centre, s'atorgarà un premi de 4.000 euros promogut conjuntament amb la Universitat Oberta de Catalunya per a un projecte que impulsi la transformació innovadora.

ETS UN DOCENT TRANSFORMADOR?

Premi d'estímul a mestres i professors per a la transformació educativa de l'aula

4 premis de 4.000 euros

Apostem pels mestres i els professors que fomenten la innovació pedagògica a l'hora de resoldre els reptes que planteja la realitat de l'aula i n'impulsen la transformació educativa.

BALDIRITZA'T

50 premis de 900 euros a alumnes compromesos, encuriosits i creatius

PROFESSOR, ALUMNE, ESCOLA

Tens una idea educativa transformadora?

TE LA IMPULSEM!

101.000€ per als vostres projectes

www.impulsemelsbaldiri.cat / www.fundacioncarulla.cat

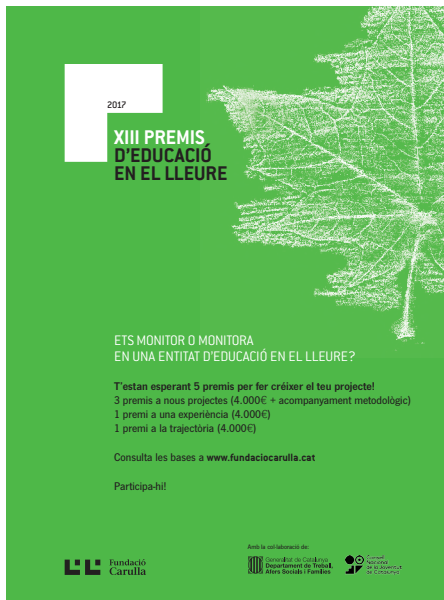
#Baldiris2018

PREMIS BALDIRI REIXAC 2017-18

40 anys reconeixent i impulsant l'escola catalana

adació
rulla

amb la col·laboració de
Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Premis d'Educació en el Lleure

Tenen com a objectiu posar en valor la tasca educativa i transformadora de les entitats que treballen en temps de lleure i que eduquen, dia a dia, des de la proximitat, l'aprenentatge de competències, habilitats i valors, el contacte amb la natura i el treball des de la comunitat i els barris per afavorir el sentiment de pertinença. Els premis del 2017 van incorporar com a novetat el foment a projectes nous i l'assessorament i el suport en el desenvolupament de l'activitat per part de persones coneixedores del món del lleure i expertes en la temàtica que proposi el projecte.

Els Premis d'Educació en el Lleure són 5 guardons de 4.000 € cadascun convocats per la Fundació Carulla amb la col·laboració de la Direcció General de Joventut del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya i el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.

Guanyadors de la categoria «Nous projectes»

Associació Arrels Urbanes (Salt, Gironès) pel projecte *Musicarrela't*, una iniciativa que té com a repte transformar, mitjançant la creativitat dels joves, les diverses músiques d'arrel tradicional pròpies dels habitants que conviuen a Salt.

Centre d'Esplai La Gresca (Ripollet, Vallès Occidental) pel projecte *Aventura sense cobertura*, uns campaments que demostren que es pot viure sense tecnologia i que inculquen als joves el valor que tenen la natura, les relacions humanes i les tradicions.

Associació Educativa integral del Raval (Barcelona, Barcelonès) pel projecte *Raval Audiovisual*. Mitjançant la creació audiovisual, el projecte pretén ser el vehicle que permeti als adolescents i joves participants desenvolupar una reflexió crítica sobre la societat en què vivim.

Premi «Experiència» de la Direcció General de Joventut

Joves per la Igualtat i la Solidaritat (l'Hospitalet de Llobregat, Barcelonès) pel projecte *En trànsit*. Més de 2.500 joves han participat en aquest projecte que dona una visió més àmplia i realista de les migracions en l'adolescència. Els participants expliquen la seva experiència en un vídeo, es generen debats sobre migració i interculturalitat, i es positiuen experiències.

Premi «Trajectòria d'una entitat»

Agrupament Escolta i Guia l'Estornell (L'Espluga de Francolí, Conca de Barberà) pel projecte *4 dècades, 4 pics*. Per celebrar el 40è aniversari, més de 250 persones van pujar quatre cims: Sant Jeroni (Montserrat), el Canigó, el Pedraforca i el Montardo.

Premis d'Actuació Cívica

Es tracta de sis guardons, dotats amb 5.000 euros cadascun, destinats a fer conèixer i distingir la tasca (generalment poc coneguda, sovint anònima, però exemplar) de persones que han actuat i actuen al servei de la identitat nacional en els diversos àmbits de la vida i de la relació humana, com ara l'ensenyament, els mitjans de comunicació, les ciències, l'art, la cultura popular, la música, el teatre, l'economia, el dret, l'acció social i cívica, etc. Els candidats poden ser proposats per qualsevol persona o entitat, però les persones que siguin candidates al premi no poden presentar la seva pròpia candidatura. La XXXIV convocatòria dels Premis d'Actuació Cívica va rebre 48 candidatures.

Les persones guardonades el 2017 són:

Mohamed El Amrani, emprenedor i innovador social a l'Empordà. Creador de la Xarxa de Convivència, una plataforma social que vol revolucionar la manera d'entendre la convivència i la cohesió social.

Filo Farré, referent pedagògic al Camp de Tarragona. Ha esdevingut un puntal per a la comunitat educativa de la Conca de Barberà des de la seva tasca de directora del Centre de Recursos Pedagògics de la Conca.

Ramon Faura i Labat, impulsor de la música en català a Catalunya Nord. Promotor de la música en català a la Catalunya Nord, de la qual n'ha fet visible la viabilitat amb la creació del col·lectiu Angelets de la Terra.

Felip Munar, recuperador reeixit de la glosa mallorquina. Gràcies a ell, el cant improvisat ha renascut amb gran èxit de públic i amb la incorporació de nous glosadors de generacions joves.

Laia Serrano Biosca, impulsora de la Fundació Barcelon-Actua. Activisme solidari a la ciutat de Barcelona, una comunitat que potencia l'ajuda mútua i la implicació de les persones en l'acció social del seu entorn més proper. 12.000 persones formen part de la organització com a voluntaris.

Marí Teixidó i Planas. Per la seva trajectòria exemplar al servei de la innovació pedagògica, la difusió de la identitat i la llengua catalana en l'àmbit escolar i l'ensenyament no formal, la promoció del patrimoni cultural, la divulgació de la cultura tradicional i popular, l'associacionisme i el voluntariat.

«Anuari dels Valors»: quan l'auge dels populismes posa en joc el futur de la democràcia

- Aborda les causes, els mecanismes, les interpretacions i les possibles vies de sortida del populisme, entre les quals la necessitat de fomentar l'educació crítica i reflexiva per combatre les polítiques de la mentida i la por.

- Populismes i postveritat: quan els desitjos i les falses creences basades en emocions influeixen en l'opinió pública més que no pas els fets objectius.

L'edició del 2017 de l'Anuari dels Valors, impulsat per la Fundació Carulla amb la col·laboració acadèmica d'ESADE en el marc de l'Observatori dels Valors, aborda el fenomen del populisme a Occident com a resultat de l'anàlisi de les notícies amb més ressò mediàtic del 2016 als mitjans de comunicació principals de Catalunya.

Per a la majoria d'analistes dels mitjans de comunicació, existeix una connexió entre l'auge de l'extrema dreta i de l'esquerra radical a Europa, les derives polítiques i institucionals de Rússia, Hongria i Veneçuela o les victòries del Brexit al Regne Unit i de Trump als Estats Units.

L'Anuari estableix quatre elements comuns en les polítiques populistes. Són propostes que:

- a) contenen un discurs de confrontació del poble contra les elits,
- b) es vehiculen mitjançant lideratges carismàtics,
- c) recorren a una simplificació demagògica dels problemes i les solucions, i
- d) fan un ús accentuat de les emocions per propiciar l'adhesió de les masses indignades.

Les causes: Postveritat, post-democràcia i post-Europa

Pel que fa a les causes de l'auge del populisme a Occident, l'Anuari dels Valors les troba en la globalització i la crisi econòmica, en la por a la pèrdua d'expectatives de futur de la classe WASP (White, Anglo-Saxon, Protestant) i en una crisi dels valors comunitaris.

Entre els mecanismes que utilitza el populisme, destaca la postveritat, un nou eufemisme, de moda, per referir-se a la mentida dirigida a afectar les emocions més primàries de les persones. La mentida, atjada pels mitjans de comunicació i les xarxes socials, presentada en forma de demagògia.

Les sortides: refermar els valors

Les sortides que es visualitzen per a la crisi del model liberal per part dels articulistes es classifiquen en cinc perspectives: una redefinició de l'estat del benestar, acompanyada de reactivació econòmica; una virada cap a una Europa federal; la necessitat de nous lideratges basats en el compromís i en la visió a llarg termini; la defensa del valor de l'educació i la necessitat d'adoptar actituds vigilants i crítiques, i finalment la clarificació dels problemes, apel·lant a la raó crítica i a les emocions per fomentar societats més inclusives.

Dossier al diari ARA

Amb la voluntat de compartir amb la societat catalana l'Anuari, el diumenge 2 de juliol es va publicar al diari ARA un suplement monogràfic titulat Les sortides al laberint populista, a partir dels continguts de l'estudi. Al dossier especial s'hi va resumir l'Anuari i es va presentar la Fundació. Les principals novetats que va aportar van ser un diccionari del populisme i una enquesta a representants de diversos àmbits de la societat catalana. La filòsofa Marina Garcés i el director de l'Anuari, Angel Castiñeira, hi van publicar articles d'opinió.

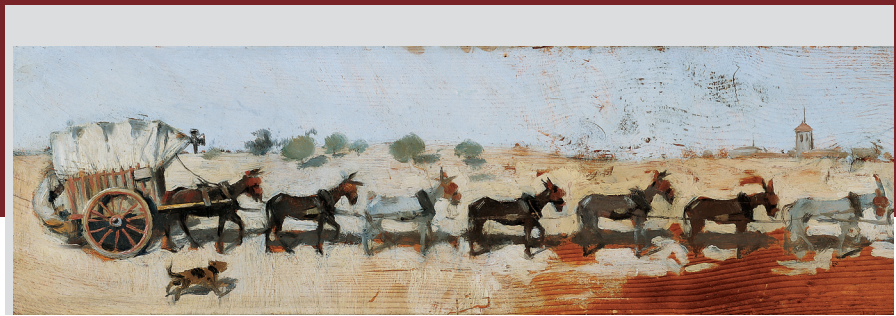
Museu de la Vida Rural

Rusiñol i Casas, per Catalunya en carro (1889-1892)

L'exposició *Rusiñol i Casas, per Catalunya en carro (1889-1892)*, que va clausurar l'Any Ramon Casas i va ser al museu els darrers sis mesos de l'any, resumia un període fonamental en la trajectòria dels dos artistes. Des de la ferma resolució de dedicar les seves vides a l'art, a la consolidació del rumb artístic que havien de prendre les seves carreres. Tres anys durant els quals van pintar de costat, en campanyes a peu, en bicicleta i en carro. També a París, on van passar del paisatgisme rural a la pintura en gris, tot exportant a Catalunya la modernitat de la capital francesa.

El trienni 1889-1892 comença amb una volta en carro per la Catalunya Vella durant la qual Rusiñol elabora per a La Vanguardia la sèrie de cròniques «Desde mi carro», il·lustrades amb dibuixos a llapis i ploma de Casas que, a mode d'instagramer, recull les experiències, vicissituds i tribulacions que ocorren durant el viatge i que fixaran, pels temps dels temps, el famós anecdotari dels dos artistes.

L'exposició recollia obres de petit format provinents de diversos museus i col·leccions particulars de Catalunya. Petits paisatges o escenes com *El carro de les vuit mules de tir*, pintat per Casas sobre una capsa de figues de Fraga; o *Mainada de pagès*, una raresa dins l'obra del mateix Casas, on paisatge i figures comparteixen protagonisme.

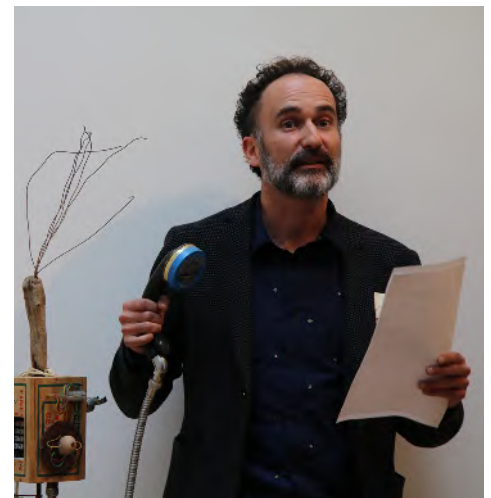
SOCIETAT

Joan Pons és John Bridges. Terminals còsmiques als confins del Cap de Creus

El museu va donar a conèixer en primícia l'obra mai exposada de John Bridges, alter ego de Joan Pons, fill del pintor Joan Ponç. Proper als postulats de l'art pobre (l'italià *arte povera*), John Bridges recollia els vestigis, restes i despulls materials que el mar arrossegava fins a les costes del cap de Creus i les ordenava, talment com un demiürg, creant petites i delicioses escultures. Encaixant, soldant, esculpint trossos de ferro, fusta, suros, ossos i plàstics, neix de les mans de Bridges un particular bestiar fantàstic,

constituït per peixos d'espines contundents, gossos d'esquelet volàtil, gats il·luminats, girafes, cavalls, formigues, aranyes... Els materials apunten les formes finals, però és l'imaginari de Bridges, juntament amb les seves influències, el que acaba creant delicats mòbils de clara inspiració en Alexander Calder; peces tan post-modernes com *Boîte d'insémination partielle*, homenajant Duchamp; o petits poemes de filferro com *L'àngel orinant al llac* on hi ha submergit el món.

Paisatge en joc

L'any 2015, la Fundació Carulla va decidir renovar les bases del seu premi més important, el Premi Lluís Carulla, per atorgar-lo a nous projectes culturals en comptes de fer-ho a trajectòries personals. Es passava d'homenatjar una persona per la feina de la seva vida a incentivar el naixement de nous talents. El projecte **terra-lab.cat** en fou el primer guanyador, amb una ambiciosa proposta multiexpositiva que, a partir de les reflexions de diferents artistes, pretén posar en estat de debat i creació el concepte establert de paisatge.

La seva primera mostra, *Paisatge en joc*, es va poder veure durant tres mesos al museu. Els artistes Albert Gusi, Rut Panusé i Jaume C. Pons Alorda hi feien una reflexió sobre el perill inqüestionable que amenaça el nostre paisatge des d'una perspectiva lúdica però ben amarada de

criticisme. Mitjançant la fotografia, la poesia i la manipulació de la natura (fictícia o no), els artistes aconseguen fer visible el paisatge amb la intenció que no desaparegui dins «el caos magmàtic de la postmodernitat del segle XXI».

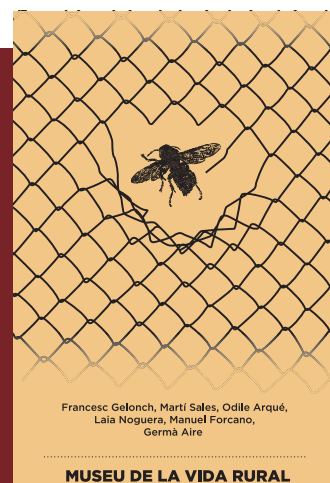
RUSC

Per cinquè any consecutiu el RUSC, el festival de poesia que organitza el museu amb la direcció de Jordi Carulla-Ruiz i la col·laboració de l'Associació Joan Ponç, va fer zum-zum a l'Espluga de Francolí. Des de la tarima del festival, en solidaritat amb els refugiats de la Mediterrània oriental per culpa de la guerra a Síria, es va donar protagonisme a la poesia àrab, amb uns versos de Nizar Qabbani llegits per un refugiat sirí.

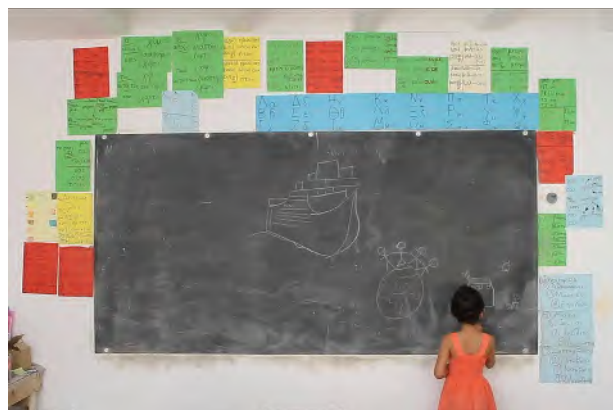
Així mateix, es va convidar els assistents a fer donatius al Centre Comunitari Khora, d'Atenes, que vetlla per la vida dels refugiats desplaçats.

Van pujar a la tarima del museu, per declamar els seus poemes, Francesc Gelonch, Martí Sales, Odile Arqué, Laia Noguera i Manuel Forcano; i van tancar l'acte les composicions musicals del duet Germà Aire.

Rusquet

La part més naïf del RUSC, el Rusquet, el festival de poesia per a nens de 6 a 6.000 anys, va fer l'ullet a dos vells coneguts, el poeta d'Alboraia Andreu Galan i el seu inseparable Jaume del Corral. Un espectacle fresc, dinàmic i divers que combina rap amb cançons tradicionals, poesia, piano i *beatbox* per fer les delícies dels més petits. El Rusquet també va tenir un component solidari amb els refugiats desplaçats a Grècia, amb la recollida de donacions per al Centre Khora.

«El(s) valor(s) del paisatge»

A l'estela de les reflexions del llibre *Ambient, territori i paisatge* de Ramon Folch i Josepa Bru, publicat a la col·lecció Observatori de Valors de l'Editorial Barcino, es va organitzar el cicle de debats «El(s) valor(s) del paisatge». Dividit en tres sessions –dues a l'antiga Casa de Caritat de Barcelona i una, de cloenda, al museu–, el cicle abordava la importància del paisatge amb un amplí ventall d'experts en tots els àmbits que hi estan involucrats: cultura, ciència i societat.

El cicle de debats es va dividir en tres sessions, moderades pel periodista Josep Puigbó, i va tenir com a objectiu promoure un diàleg plural, contribuir a la identificació i preservació dels valors del paisatge i fomentar la sensibilització de la ciutadania.

· Primera sessió: *què és el paisatge? Percepcions i valors*

Es va buscar resposta a qüestions fonamentals com què entenem per paisatge, quants i quins tipus de paisatge existeixen o quins atributs li assignem.

· Segona sessió: *com s'ha de protegir i gestionar el paisatge?*

En van ser protagonistes diversos interrogants, com ara: què justifica la protecció d'uns paisatges envers d'altres?; protegir implica conservar el paisatge tal i com està avui en dia?; té sentit retornar-lo a un estadi anterior?

· Tercera sessió: *com es transformen els paisatges? Dinàmiques territorials i socioeconòmiques*

Les qüestions reservades per al darrer debat van estar relacionades amb l'evolució del paisatge, com l'afecten les dinàmiques territorials i socioeconòmiques i qui hauria d'implicar-se en la seva protecció.

El cicle es va clausurar amb un recull de les reflexions principals de la mà de Ramon Folch, sociòleg i coautor del llibre *Ambient, territori i paisatge. Valors i valoracions*; d'Àngel Castiñeira, director de la Càtedra Lideratges i Governança Democràtica d'ESADE, i de Joaquim Coello, president de la Fundació Carulla.

El batec de la fusta

Arribada des d'Itàlia per intercessió de l'artista Ernest Altés, el promotor cultural Eduard Fornés i l'Ajuntament de Bolvir, el museu va exposar durant el darrer trimestre de 2017 una mostra d'esculpures en fusta de dos artistes de la Vall d'Aosta (nord d'Itàlia). Les talles de Guido Diémoz i Dorino Ouvrier no podien trobar un

marc més adient per ser exposades, ja que beuen directament de la tradició, les eines i les feines de la ruralia de la vall d'Aosta que, en el fons, no difereix massa de la catalana.

www.fundaciocarulla.cat

 [fundaciocarulla](https://www.facebook.com/fundaciocarulla)

 [fundaciocarulla](https://twitter.com/fundaciocarulla)

Via Augusta, 252-260, 5a planta.
08017 Barcelona

**Editorial
Barcino**

www.editorialbarcino.cat

 bloc.elsamicsdelsclassics.cat

 [amicsdelsclassics](https://www.facebook.com/amicsdelsclassics)

 [amicsdelsclassics](https://twitter.com/amicsdelsclassics)

www.museuvidarural.cat

 [museuvidarural](https://www.facebook.com/museuvidarural)

 [museuvidarural](https://twitter.com/museuvidarural)

Carretera de Montblanc, 35
43440 L'Espuga de Francolí